

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urto/3/2023
Identifikačné číslo spisu:	4023200038
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4023200038.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Pribelského, PhD. a JUDr. Emila Klemanča vo veci uznania cudzozemského rozhodnutia, týkajúceho sa odsúdeného T. Y., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 25. mája 2023 v Bratislave, odvolanie podané T. Y. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/5/2023, z 28. marca 2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku odvolanie odsúdeného T. Y. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom, sp. zn. 1Ntc/5/2023, z 28. marca 2023 rozhodol o uznaní a výkone rozsudku Mestského súdu v Prahe, sp. zn. 10 T 6/2020, zo 4. júna 2021 v spojení s rozsudkom Vrhného súdu v Prahe, sp. zn. 11 To 73/2021, zo 4. apríla 2022, ktorým bol T. Y. uznaný za vinného zo spáchania zločinu výroby a iného nakladania s látkami s hormonálnym účinkom podľa § 288 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákonníka Českej republiky a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere päť rokov. Podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona krajský súd rozhodol, že odsúdený T. Y. bude vo výkone trestu pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že: „Krajský súd zistil, že T. Y. je štátnym občanom Slovenskej republiky, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, a to v obvode Krajského súdu v Nitre a bol právoplatne odsúdený pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin výroby a iného nakladania s látkami s hormonálnym účinkom podľa § 288 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákonníka Českej republiky (ďalej len „Trestný zákonník“). Tento skutok je trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky ako zločin neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 ods. 1, ods. 4 písm. b), d) Trestného zákona.

Krajský súd preto zistil, že nie sú dôvody na odmietnutie uznania a výkonu rozsudku Mestského súdu v Prahe zo 4. júna 2021, sp. zn. 10 T 6/2020, v spojení s rozsudkom Vrhného súdu v Prahe, zo 4. apríla 2022, sp. zn. 11 To 73/2021, uvedené v § 16 zákona č. 549/2011 Z. z., a preto tieto rozsudky uznal a rozhodol, že sa vykonajú na území Slovenskej republiky. Týmto rozsudkom o uznaní cudzieho

rozhodnutia krajský súd akceptoval výrok o vine a podľa § 17 ods. 1 zákona číslo 549/2011 Z. z. rozhodol, že rozsudok sa vykoná na území Slovenskej republiky a uznal aj výrok o treste. Uložený nepodmienečný trest odňatia slobody ponechal bez premeny, pretože uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Na výkon trestu odňatia slobody zaradil krajský súd odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia v zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona Slovenskej republiky, pretože v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Dôsledkom tohto uznania je, že slovenské orgány prevezmú na seba povinnosti a právomoci vo vzťahu v časti rozsudku týkajúcej sa výroku o treste, pričom časť týkajúca sa o vine ostáva v zmysle medzinárodnej úpravy v celom rozsahu v dispozícii štátu pôvodu rozhodnutia. Rozhodnutie o uznaní a výkone rozhodnutia na území Slovenskej republiky sa stáva súdnym rozsudkom tohto štátu a musí byť na jeho území aj reálne vykonateľné. Na základe vyššie uvedeného krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku".

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie odsúdený T. Y., a to proti výroku o treste.

V odvolaní uviedol: „Voči tomuto výroku nie je možné nič namietat'. Krajský súd rigorózne postupoval v súlade s ustanoveniami trestného poriadku, zákona č. 549/2011 Zb., aj medzinárodných dokumentov. A to napriek tomu, že český rozsudok je tendenčný a nespravodlivý. Otázkou skutkových zistení a rozhodnutím o vine sa však slovenský súd v tomto konaní nemôže zaoberať. Neplatí to však pri rozhodovaní o treste. Z dôvodu ustanovenia § 517 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že „cudzie rozhodnutie sa uzná tak, že trest v ňom uložený slovenský súd nahradí trestom, ktorý by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval slovenský súd". Sme presvedčení, že slovenský súd by za tento čin T. Y. trest odňatia slobody na 5 (päť) rokov neuložil. Nie je možné si nevšimnúť brutálneho rozdielu uložených trestov českými súdmi. Česká občianka D. B., ktorá riadi a organizovala trestnú činnosť a bola hlavnou páchatelkou, bola odsúdená k trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky. Jej partner K. B., spolu s ňou organizátor, dovozca, distribútor, predajca - druhá hlava zločinu, bol odsúdený k trestu 5 rokov a 6 mesiacov odňatia slobody, hoci bol po prepustení z predošlého výkonu trestu v roku 2018 do roku 2023 je v podmienke. A XX-ročný občan Slovenskej republiky, ktorý pravidelne navštevoval svoju neter v N., a ktorý bol zneužitý na doručenie niekoľkých balíkov, bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Za doručenie niekoľkých balíkov, o ktorých ani nebolo preukázané, že vedel, čo v nich je. Rozsudok českých súdov by mohol byť spravodlivý vtedy, ak by v pomere k päťročnému trestu uloženému odsúdenému Y. odsúdeným B. a B. uložili tresty odňatia min. v dvojnásobnej výške, teda cca 10 rokov. Slovenské súdy by tak nepochybne učinili. A platí napriek opakujúcemu sa zdôrazňovaniu súdov, že D. B. bola spolupracujúca obžalovaná, čo je tiež zvláštne, keďže trestná činnosť bola preukázaná z kamerových záznamov a domovej prehliadky. Uvedomujeme si však, že slovenské súdy tento rozsudok vo vzťahu k iným odsúdeným, ako aj rozhodnutiu o vine musia akceptovať, preto ani odvolaním nenapádame dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie vydané v inom členskom štáte.

Uvedenú argumentáciu uvádzame len preto, aby odvolací súd determinoval, že ak by vo veci rozhodoval slovenský súd, mohol by uložiť trest v súlade so spravodlivosťou a obvyklou justičnou praxou v Slovenskej republike. Slovenský súd by, na rozdiel od českého, nepochybne omnoho výraznejšie zohľadnil pri ukladaní trestu poľahčujúce okolnosti, predovšetkým to, že odsúdený pred spáchaním činu viedol riadny život, ale najmä vysoký vek odsúdeného. Jeho (Y.) názor, že bol fakticky, za niekoľko ciest do ČR odsúdený na doživotie, sa môže reálne naplniť. Odsúdený T.Á. Y. pritom dobre nechápe, za čo bol odsúdený a má problém chápania svojej zodpovednosti. Je to zrejme spôsobené tým, že má diagnostikovanú J. K. (g. N. H. R., stredný stupeň L.-XXb, sekundárna depresívna porucha, akuizácia). Touto chorobou zrejme trpel už počas procesu na súdoch v Českej republike, avšak jeho niektoré prejavy sa pripisovali vysokému veku. Za týchto okolností nemožno vidieť žiadnu zmysluplnosť ani z hľadiska represie, ani z hľadiska prevencie, aby bol potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody. Vzhľadom ku všetkým okolnostiam prípadu možno za úplne primerané považovať mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku a jeho podmienečného odkladu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Za týchto okolností je zjavné, že výkon trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov nekorešponduje s

inštitútmi ochrany ľudských práv. Výkon trestnej sankcie nemá byť pre odsúdeného krutý a neprimeraný a ani nemá ponížiť ľudskú dôstojnosť. Jednoznačne to vyplýva z čl. 16 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odsúdenie dnes XX-ročného T. Y., navyše s diagnózou J. K., však tieto ustanovenia tvrdo atakuje. Tento právny problém je však možné riešiť zákonu komfortným rozhodnutím. Platí zásada vyplývajúca z Trestného poriadku aj zo zákona č. 549/2011 Zb., že rozsudok súdu cudzieho štátu sa uznáva ako celok, ale pokiaľ ide o trest, neplatí toto pravidlo absolútne. Ustanovenie § 517 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje, aby trest uložený v cudzom rozsudku slovenský súd nahradil trestom, aký by uložil, keby sám o veci rozhodoval.

Slovenský súd iba nesmie:

- uložiť trest prísnejší
- premeniť uložený trest na trest iného druhu.

Zákon teda kogentne nezakazuje slovenskému súdu uložiť trest miernejší, pokiaľ dodrží jeho druh. Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané. Zásady v uvedenom ustanovení budú dodržané aj v prípade, že by slovenský súd aplikoval ustanovenia § 39 a § 49 Trestného poriadku, pretože nedôjde ani k zmene druhu trestu a ani nebude uložený prísnejší trest.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam navrhujeme, aby Najvyšší súd SR podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Nt/5/2023, z 28. marca 2023, a sám rozhodol tak, že

v bode I.: podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Zb. uznal rozsudok Mestského súdu v Prahe, sp. zn. 10 T 6/2020, zo 4. júna 2021 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 11 To 73/2021, len čo do viny, v rozsahu uvedenom v rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/5/2023,

v bode II. a III.: podľa § 17 ods. 2 zák. č. 549/2011 a § 517 ods. 1 Trestného poriadku trest uložený v rozsudkoch uvedených v bode I. sa podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 49 ods. 1 písm.

a) Trestného poriadku nahradil trestom odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky, ktorého výkon sa podmienene odkladá na dobu 5 (päť) rokov".

K odvolaniu odsúdeného sa vyjadril prokurátor nasledovne: „

S napadnutým výrokom rozsudku, ktorým Krajský súd v Nitre ponechal nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, ktorý odvolateľovi uložil český súd, sa plne stotožňujem. Vzhľadom na charakter a rozsah skutku ako i jeho právnu kvalifikáciu a mieru jeho účasti na ňom, nie je možné T. Y. uložiť trest odňatia slobody s podmienenečným odkladom. V zmysle Trestného zákona Slovenskej republiky by bol skutok právne kvalifikovaný ako zločin neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 ods. 1, ods. 4 písm. b), d) s dolnou hranicou trestnej sadzby 5 (päť) rokov. Mám za to, že v tomto prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, nakoľko nie je dôvodné považovať bez ďalšieho ochorenie T. Y. za relevantný zákonný dôvod pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Vo výkone trestu je štandardne odsúdeným poskytovaná adekvátne zdravotná starostlivosť s ohľadom na charakter ochorenia. Považujem tiež podané odvolanie za účelové, nakoľko T. Y. napriek riadne doručenej výzve na výkon uloženého nepodmienečného trestu na území Českej republiky, tento nenastúpil a v následnom konaní o výkon európskeho zatýkacieho rozkazu Mestského súdu v Prahe, sp. zn. 10 T 6/2020, zo 16. novembra 2022 vedenom na tunajšej prokuratúre pod sp. zn. KPtm 40/22/4400, v prítomnosti obhajcu pred prokurátorkou dňa 16. decembra 2022 vyhlásil, že nesúhlasí s vydaním jeho osoby vydávajúcemu štátu a súčasne žiadal, aby trest odňatia slobody (5 rokov), ktorý mu bol uložený rozsudkom Mestského súdu v Prahe, sp. zn. 10 T 6/2020, zo 4. júna 2021 v znení rozsudku Vrchného súdu v Prahe zo 4. apríla 2022, mohol vykonať na území Slovenskej republiky. V tomto konaní výšku uloženého trestu nenamietal.

S poukazom na uvedené považujem napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch za zákonný a

správny".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie odsúdeného T. Y. nie je dôvodné.

V súvislosti s výrokom o treste v rozsudku Krajského súdu v Nitre je potrebné zdôrazniť, že zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii je lex specialis ku konaniu podľa Trestného poriadku. Explicitne to vyplýva z § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., ktorý znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok".

Zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii v ustanovení § 17 ods. 2 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím uloží trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 nahradí trestnú sankciu takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval; pritom dbá o to, aby takto uložená trestná sankcia nezhoršila postavenie odsúdeného a v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť peňažným trestom".

Ustanovenie § 17 ods. 3 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím o trestnej sankcii uloží trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 trvanie trestnej sankcie primerane upraví. Takto upravená dĺžka trvania trestnej sankcie nesmie byť kratšia ako najdlhšie trvanie ustanovené pre rovnaké trestné činy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky".

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, síce berie do úvahy prípady, pri ktorých dochádza k uloženiu sankcie, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo jej trvanie (dĺžka) nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, avšak nezohľadňuje prípady, kedy dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky - inými slovami - zák. č. 549/2011 Z. z. rieši len situáciu, keď trest uložený v štáte pôvodu nie je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ale nerieši situáciu, ak uložený trest v štáte pôvodu je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

V takom prípade, keďže nemožno postupovať podľa zák. č. 549/2011 Z. z. (tento zákon to nerieši) je nevyhnutné s ohľadom na § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. rozhodnúť podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý znie: „Ak dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd v rozhodnutí o uznaní súčasne rozhodne, že sa bude vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím pokračovať bez jeho premeny podľa odseku 1. Tento postup je vylúčený, ak súd uzná cudzie rozhodnutie len pre niektorý z viacerých trestných činov, ktorých sa cudzie rozhodnutie týka".

Toto ustanovenie je osobitnou, zjednodušenou formou exequaturu. Súd rozhoduje, že sa bude pokračovať vo výkone trestu „uloženého cudzím rozhodnutím" (teda v takej dĺžke a v takom druhu, ako ho uložil cudzí súd) a bez jeho premeny podľa odseku 1, teda bez premeny na trest, ktorý by uložil slovenský súd, keby sám konal v trestnej veci. To však neznamená, že pri postupe podľa § 517 ods. 2 nedochádza k „premene trestu". Súd preberá cudziu sankciu do svojho vlastného uznávacieho rozsudku, a teda „premieňa trest" uložený v cudzom rozhodnutí na „svoj" trest tým, že ho prevezme do slovenského rozhodnutia. Pri danom postupe sa od súdu nevyžaduje, aby vykonal hĺbkovú analýzu

cudzieho rozhodnutia. Ak usúdi, že dĺžka a druh trestu odňatia slobody sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, teda zodpovedajú trestným sadzbám za konkrétny trestný čin a spôsobu výkonu trestu (napr. kategória ústavu pre výkon trestu) tak, ako ich predvída slovenský právny poriadok, jednoducho sankciu udelenú cudzím justičným orgánom „prevezme“ do výroku svojho uznávacieho rozsudku a rozhodne, že sa vo výkone tohto trestu bude pokračovať bez jeho premeny na trest, ktorý by uložil podľa slovenského právneho poriadku, keby sám konal vo veci.

Na základe uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že ak bol dotknutej osobe uložený uznávaným cudzím rozhodnutím trest zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky (zákon č. 549/2011 Z. z. takúto situáciu nerieši), súd Slovenskej republiky je povinný (§ 29 zákona č. 549/2011 Z. z.) rozhodnúť o uznaní cudzozemského rozhodnutia aj tak, že sa vo výkone trestu bude pokračovať bez jeho premeny v zmysle § 517 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ súd nerozhodne podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku nastáva situácia, že uznaným rozhodnutím by odsúdený mal vykonať celý trest v pôvodnej dĺžke na území Slovenskej republiky tak, ako mu bol uložený v štáte pôvodu, hoci by už časť takto uloženého trestu mal vykonať v štáte pôvodu (nejde o tento prípad, ide ale o principiálnu povinnosť uložiť trest správne a v súlade so všetkými ustanoveniami týkajúcimi sa výroku o treste).

Ustanovenie § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok“.

Z povahy veci vyplýva, že ide najmä o tie ustanovenia Trestného poriadku, ktoré obsahovo vo všeobecnosti upravujú konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, a teda konanie podľa prvého dielu tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku - uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia - § 515 - § 521 Trestného poriadku a samozrejme i ustanovenia o rozsudku (§ 163 a nasl. Trestného poriadku a pod.). Označené konanie je konaním *lex specialis* ku konaniu podľa šiestej hlavy tretej časti Trestného poriadku - odvolanie a konanie o ňom, ktoré ako podporné subsidiárne dopĺňa konanie špeciálne.

Krajský súd s ohľadom na vyššie uvedené správne vyhodnotil, že dĺžka a druh trestu odňatia slobody uložený súdmi v Českej republike sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Za takejto situácie bol postup krajského súdu podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku opodstatnený, zákonný a správny.

Pokiaľ odsúdený poukázal na to, že súd mal rozhodnúť podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu najvyšší súd uvádza.

Podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku „Cudzie rozhodnutie sa uzná tak, že trest v ňom uložený slovenský súd nahradí trestom, ktorý by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval. Slovenský súd nesmie pritom uložiť trest prísnejší, ako bol trest uložený v cudzom rozhodnutí, ani ho premeniť na iný druh trestu“.

Postup podľa tohto ustanovenia prichádza do úvahy len vtedy, ak bol páchatelovi v cudzine uložený trest, ktorý nie je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky a postup podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku sa použije len vtedy, ak medzinárodná zmluva neustanovuje osobitné podmienky premeny trestu, alebo *expressis verbis* neuvádza, že sa trest prevezme bez ďalšieho, alebo sa v ňom bez ďalšieho bude pokračovať. Súd svojím výrokom jednak uznáva rozhodnutie ako celok a súčasne ďalším výrokom premení trest, ktorý nie je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky - uložený cudzozemským rozhodnutím, na trest, ktorý by za uvedený skutok mohol uložiť sám. Výmera takéhoto trestu pritom musí byť najprísnejšia s použitím všetkých ustanovení všeobecnej ale aj osobitnej časti Trestného zákona, súčasne však nesmie byť prísnejšia ako trest, ktorý bol uložený cudzím rozhodnutím.

Ako je vidieť postup podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku v prípade odsúdeného T. Y. neprichádzal do úvahy.

So zreteľom na vyššie uvedené preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.